

KieLo SpråkLek

Kela|Fpa

Sanapolku

 HABS
KUNTOUTUS
REHABILITERING OY

Kuulumiset?

Mitä teitte viikonloppuna
lapsenne kanssa?

Edellisen kotitehtävän purku

Keskustelkaa esim.

- Milloin lapsi on parhaiten yhteistyössä?
Milloin huonoiten?
- Mistä arjen tilanteista lapsi pitää / ei pidä
- Mistä huomaat, että lapsi pitää jostakin?
Mistä huomaat, että ei pidä?
- Mitä tykkäätte tehdä yhdessä lapsen kanssa?

KieLo- ryhmäkertojen sisällöt

- 1. kerta:**
Mitä on kommunikointi ja vanhemman rooli
- 2. kerta:**
Esikielellisen kommunikaation ja kielen kehitys
- 3. kerta:**
Vanhemman keinot tukea lapsen kielen kehitystä arjen tilanteissa
- 4. kerta:**
Vanhemman keinot tukea lapsen kielen kehitystä leikissä
- 5. kerta:**
Kommunikoinnin tukikeinot arjen tilanteissa
- 6. kerta:**
Kommunikoinnin tukikeinot leikissä

TÄLLÄ KERRALLA:

- Pohdimme arjen mahdollisuuksia lapsen kehityksen tukemisessa
- Tutustumme HOT-muistisääntöön
- Opettelemme käyttämään HOT-muistisääntöä arjen tilanteissa

Esikielellisen kommunikoinnin kehitys

Kielellisen kommunikoinnin kehitys

MINÄ

Mitä aistin itsessäni?

MINÄ + ESINE/IHMINEN

Mitä aistin ympäristössäni?

MINÄ + ESINE + KOMMUNIKOINTIKUMPPANI

Aistitaan yhdessä, kommunikointi herää.

- Jaetaan yhteinen huomion kohde, eli syntyy jaettu tarkkaavaisuus

YKSITTÄISET SYMBOLIT

Kommunikointi symboleilla alkaa (eleillä, sanoilla, kuvilla, viittomilla)

SYMBOLIEN YHDISTÄMINEN

Symbolien yhdistäminen alkaa. Usein ensimmäiset yhdistelmät koostuvat sanasta ja eleestä

Miten pieni lapsi oppii?

Vuorovaikutustaitojen ja puheen harjoittelua ei voi tehdä yksin, vaan se tapahtuu

- **Yhdessä läheisten kanssa**
- **Ilon, leikkisyyden, hassuttelun kautta**
- Kun **aikuinen huomioi mistä lapsi on kiinnostunut** ja liittyy näihin hetkiin mukaan lisäten kehitystä tukevia asioita.
- **Arjen tutut tilanteet ja rutiinit** mahdollistavat lapsen oppimisen ja riittävän määrän toistoja.
- **Mikä tahansa toiminta voi muodostua rutiiniksi**
  - ✓ Jos sitä toistetaan riittävän usein (*isi menee kotiin tullessaan kyykkyy*)
  - ✓ Siinä on ennustettava lopputulos (*lapsi juoksee halaamaan ja isi nostaa syliin ja pyörähtää*)
  - ✓ Siihen muodostuu toimintojen sarja (*ovi käy, isi kyykkyy, lapsi juoksee, nosto syliin, pyörähdys*)
- **Juuri sinä tiedät parhaiten miten oma lapsesi oppii**

Arjen yhteisissä hetkissä

LAPSEN JA VANHEMMAN VÄLILLE SYNTYY:

- Jaettu **hetki**
- Jaettu **tunne** (esim. ilo, jännitys)
- Jaettu **tavoite** (esim. rakentaa torni)
- Jaettu **huomion kohde**

VOIDAAN HARJOITELLA

- **Vuorovaikutusta**
(esim. vuorottelu, katse, aloite, vastaus)
- **Ääntelyä ja sanoja**
(esim. viuh, hui, oho, voi ei, jee, ai ai)
- **Kieltä ja kommunikointia**
(esim. lisää, uudestaan, korkealle, kauas, ottaa kiinni, auttaa, hauskaa)

TEILLÄ ON KOTIKENTTÄETU!

Lapsi oppii parhaiten tutussa ympäristössä tuttujen ihmisten kanssa, tutkien tuttuja tavaroita.

Potalla istuessa lapsi katsoo kirjasta possun kuvaa ja vilkaisee aikuista.

Aikuinen sanoo: Röh röh, onko siinä possu!

Lapsi kuuntelee ja häntä naurattaa.

Aikuinen huomioi arjessa erilaisia tilanteita, joissa voi tukea lapsensa kehitystä.

Viereisissä esimerkeissä houkutellaan lasta ääntelyyn.

Lapsi osoittaa suihkua.

Aikuinen sanoo:
Mennäänkö suihkuun? Shhh!

Ulkona lapsi katsoo innoissaan autoa.

Aikuinen sanoo: Auto, prmmm!

Keskustelua:

Minkä taitojen harjoittelussa voisitte hyödyntää arkisia tilanteita oman lapsenne kanssa?

Lapsi läiskyttää uimahallissa vettä.

Aikuinen sanoo läiskis!

Meidän mukavat arjen hetket

Kirjaa 2-4 arjen tilannetta, joista lapsesi pitää.

Leikkihetket

Leikki tavaroilla/rakentelut

Lelujen/tavaroiden järjestely, kuljettelu, työntäminen, pallon vierittäminen, lelujen tutkiminen yms.

Mielikuvitusleikki

Nuken syöttäminen, eläinten leikkiminen, leikkisti nukkuminen yms.

Fyysinen leikki

Sohvalle kiipeily, juoksentelu, hyppyttäminen, pulkassa istuminen, keinuminen, liukumäessä laskeminen

Sosiaalinen leikki

Kukkua ja piiloleikit, N-Y-T, nappaan sinut kiinni!, Tule tule hyvä kakku

Hoivahetket

Siirtymiset, hoito ja turvallisuus

Siirtäminen uneen, halailuhetki, rasvaus, lääkkeiden anto, hieronta

Hygieniaan liittyvät

Sauna, kylpy, hampaiden harjaus, hiustenhoito, potta

Pukemiseen liittyvät

Puetaan ja riisutaan pipoa, housuja, sukkia, hanskoja yms.

Ruokaan liittyvät

Syötävän valitseminen, syöttäminen/syöminen, ruoanlaitto, tiskikoneen tyhjennys, pöydän kattaminen

Luovat hetket

Kirjat ja kirjallisuus

Kirjojen tutkiminen, muiropakettien ja maitopurkkien tutkiminen, valokuva-albumin katsominen

Tekniikka

Puhelimella kuvien/sohvien katsominen, pelaaminen, videoiden/ohjelmien katsominen

Musiikki, laulu ja lorut

Tanssiminen, musiikin kuunteleminen, kappaleen valinta, Leipurihiiva / hämähäkki, Körö-körö kirkkoon / Vedetään nuottaa

Piirtäminen ja maalaus

Värikynillä/ pensseillä maalaaminen, piirtäminen, hiekkaan/lumeen piirtäminen

Perheen/lähipiirin hetket

Perheen arjen tehtävät

Siivoaminen, pyykkien vieminen paikoilleen, lemmikin ruokkiminen, leluiden siivoaminen, roskien vieni

Sosiaaliset toiminnot

Avoin päiväkotiki, kirjaston satutäkit, vierailut toisissa lapsiperheissä, juhlat

Yhteisö ja perheen hoidettavat asiat

Sisarusten kускаaminen, postin vieni, kaupassa käynti, asioiden hoitaminen, lääkärissä käynti

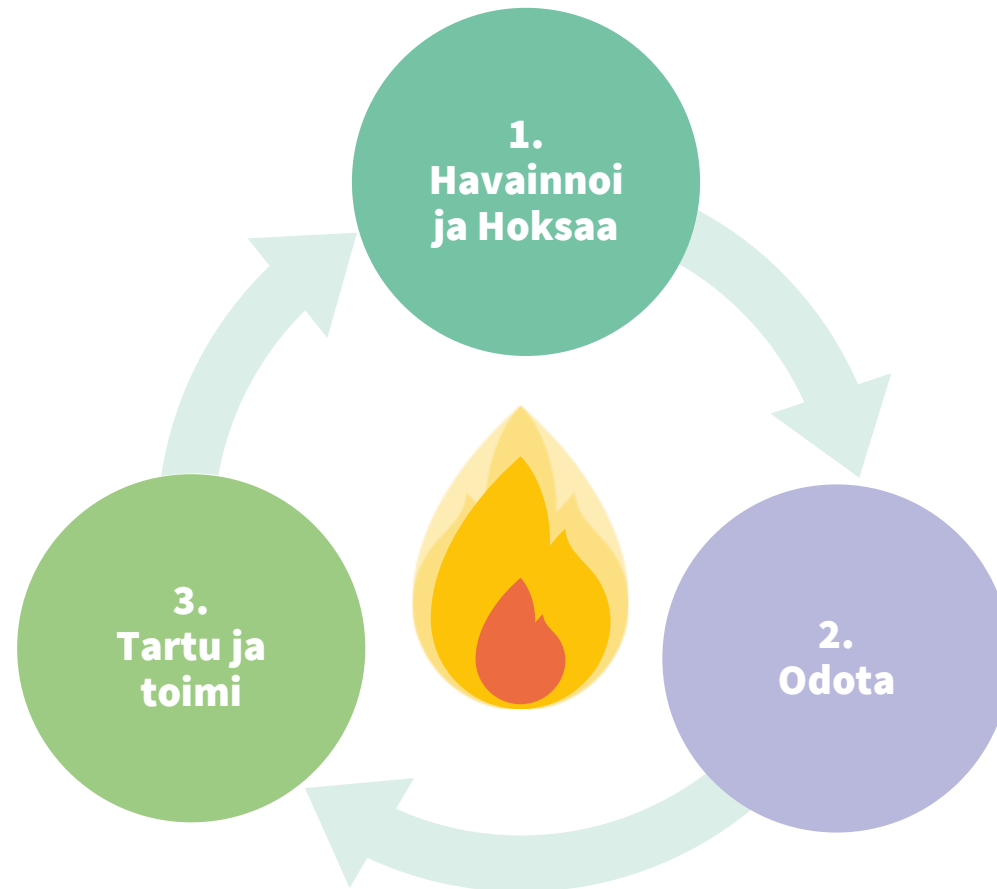
Perheen yhdessäolo

Yhdessä retkeily, uimahallissa käynti, ravintolassa käynti, perheen saunominen

Miten ollaan HOTisti?

Sytytetään kommunikoinnin tuli.

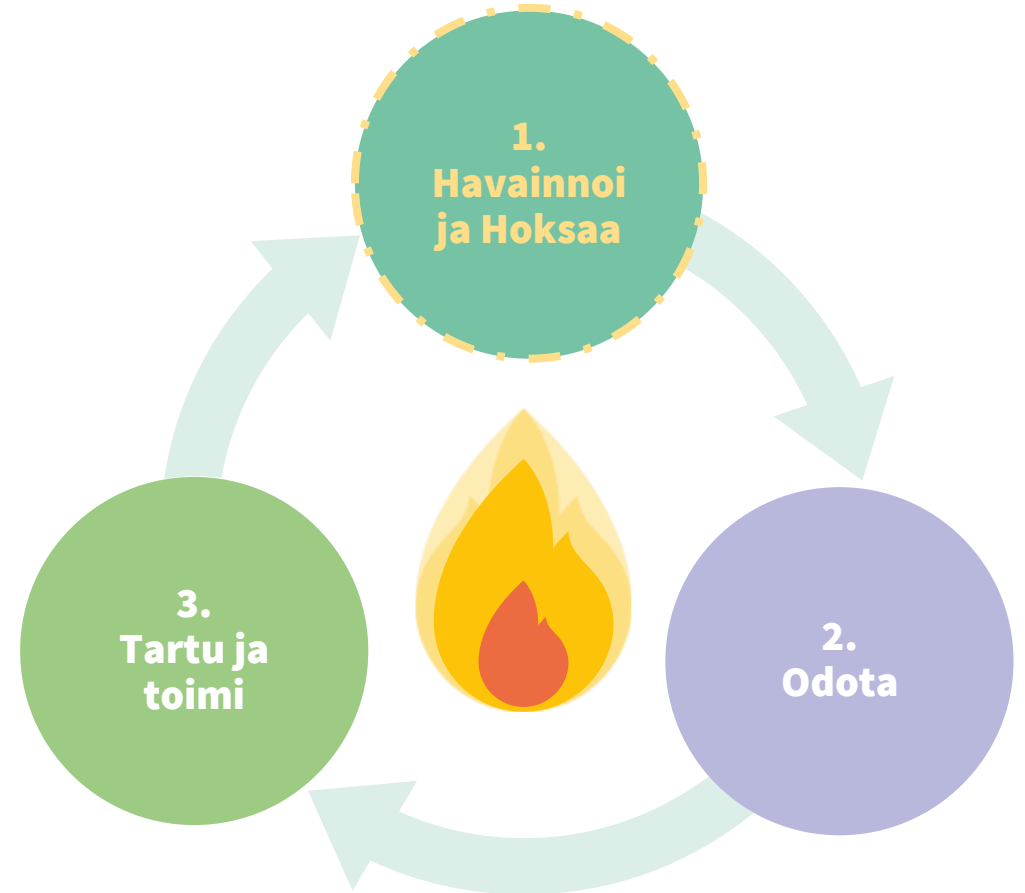
1. Havainnoi ja hoksaa

Mitä lapsesi tekee ja mistä lapsesi on kiinnostunut:

- Mitä lapsesi katsoo, kuuntelee, tutkii, leikkii, haluaa, tekee, tavoittelee, mikä tuntuu lapsesta hyvälle?
- Tämä vaihe on tärkeä riippumatta siitä, missä kehitysvaiheessa lapsesi on.
- Miksi lapsesi kannalta on tärkeää, että havainnoit ja hoksaa hänen touhujaan?

Keinoja havainnoida ja hoksata:

- Kiinnostun lapsen tekemisestä ja seuraan läheltä
- Keskityn lapseen
- Huomioin omaa ja lapsen vireys- ja tunnetilaa
- Poistan tai vähennän häiriötekijöitä

2. Odota

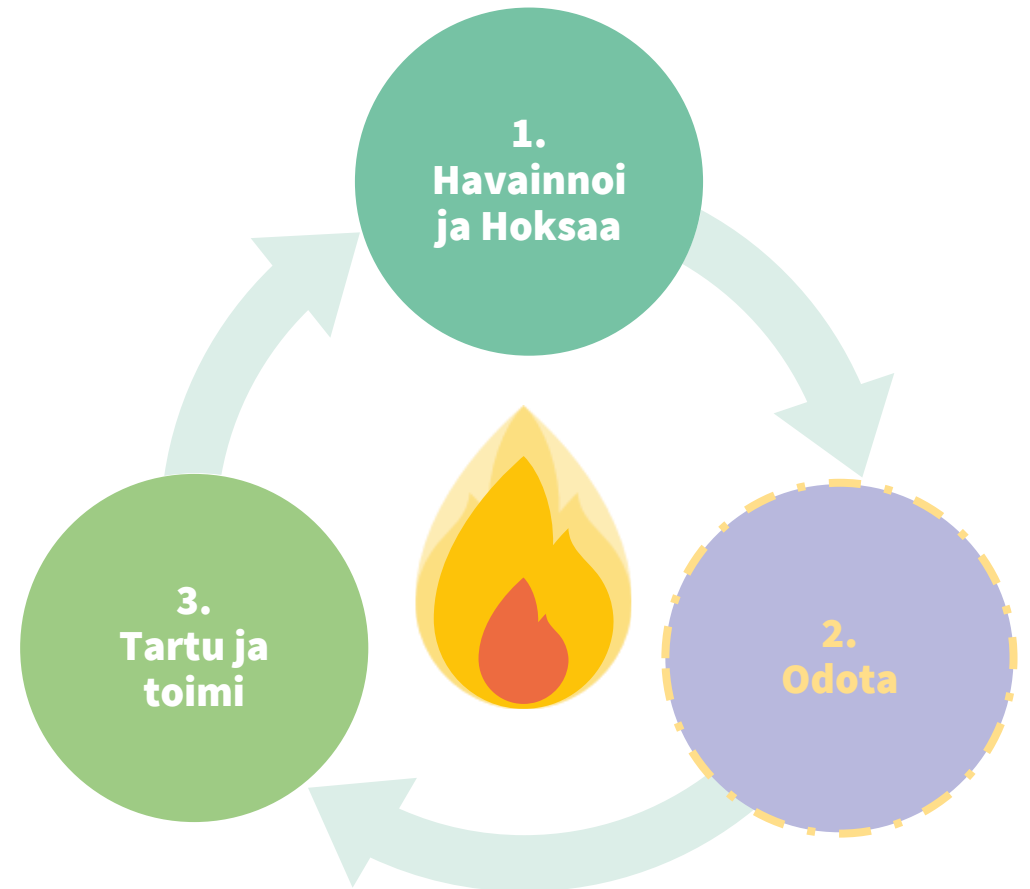
Odota lapsesi aloitetta

Keinoja odottaa:

- Asetun lapsen tasolle
- Oletan ja uskon, että lapsi osaa tehdä aloitteen
- Annan tilaa ja aikaa, olen rauhassa
- Maltan odottaa lapsen reaktion
- Odotan ilmein ja elein, koko olemuksella

Maltatko sinä odottaa lapsesi aloitteita?

Mikä on lapseni aloite?
Maltatko sinä odottaa lapsesi aloitetta?

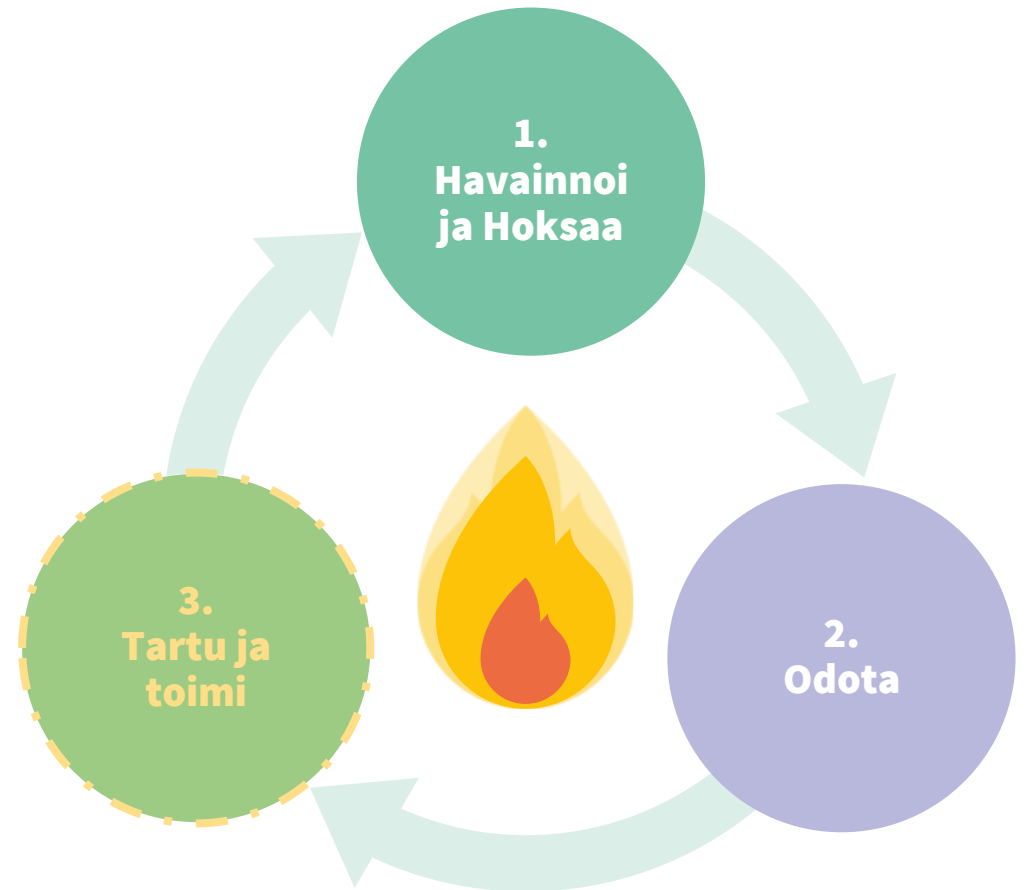

3. Tartu ja toimi

Tartu ja toimi oikealla hetkellä lapsen aloitteeseen.

Keinoja tarttua ja toimia:

- Olen **nopea**, kun huomaan lapsen aloitteen
- **Tunnistan**, miten minä toimin/vastaan lapsen aloitteisiin?
- **Reagoin** kiinnostuksella ja menen mukaan lapsen juttuun

Mieti HOT videoista:

Miten isä on asettautunut?

Miten se vaikuttaa vuorovaikutukseen?

Miten HOT toteutuu?

Voisiko jälkimmäisessä tilanteessa äitiä neuvoa jotenkin?

KOTITEHTÄVÄ

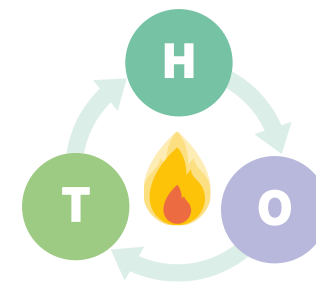
Suunnittelu

1. Valitse yksi lapselle mieluisa arjen toistuva puuha muistiinpanoistasi. Kerro, minkä valitsit.
2. Mitä asioita voisit lapsen kehityksen tukemisen kannalta ko. tilanteessa harjoitella?

Muista: **H**avainnoi ja hoksaa, **O**dota, **T**artu ja toimi eli ole **HOT**isti

Toteutus

1. Kokeile, toteuta tilanne kotona ja videoi se.
2. Katso video ja kirjoita ylös tilanne ja kerro, miten käytit HOTia.
  - ✓ Varaudu näyttämään video seuraavalla kerralla.

Palautetta?

Lopetus

Kysymyksiä?

Ajatuksia?

